

Slimību profilakses un kontroles centrs

Duntes iela 22, K-5, Rīga, LV-1005, tālr. 67501590, fakss 67501591, e-pasts info@spkc.gov.lv

Rīgā

16.11.2017 Nr. 1-8.15/6859

Ārstu asociācijām
(pēc pievienotā saraksta)

Par riska grupu iedzīvotāju vakcināciju pret gripu

Tuvojoties gripas sezonālai izplatībai un, ņemot vērā Imunizācijas valsts padomes ieteikumu, Slimību profilakses un kontroles centrs (turpmāk – SPKC) ierosina aktualizēt pretgripas vakcināciju augsta riska grupas pacientu aizsardzībai. Visaugstākais gripas komplikāciju risks ir maziem bērniem, pacientiem ar hroniskām slimībām visās vecuma grupās, iedzīvotājiem no 65 gadu vecuma un grūtniecēm. Veicot epidemioloģisko uzraudzību 2016.–2017. gada sezonā, SPKC ir apkopojis datus par 76 nāves gadījumiem saistībā ar gripas infekciju. Visi mirušie pacienti bija augsta riska grupas pacienti hronisku slimību dēļ vai personas pēc 65 gadu vecuma, kuriem ieteicama ikgadēja vakcinācija pret gripu un pienākas valsts kompensējamā pretgripas vakcīna.

Vairākās Eiropas Savienības valstīs ir sasniegts augsts imunizācijas līmenis pret gripu iedzīvotājiem no 65 gadu vecuma (vidēji ap 45%)¹. Latvijā imunizācijas līmenis pret gripu šajā vecuma grupā ir viens no viszemākajiem – vidēji 2,5%. Pateicoties vakcinācijas veicināšanas aktivitātēm, 2016.–2017. gada sezonā tas pieaudzis līdz 4,3%.

Analizējot Nacionālā veselības dienesta (turpmāk – NVD) sniegtos datus par kompensējamās pretgripas vakcīnas izlietojumu 2016.–2017. gada sezonā, tika konstatēts, ka pretgripas vakcīnu saņēmuši 23 534 riska grupas pacienti, no tiem 71% personas vecumā virs 65 gadiem. Lielākā daļa pacientu – 23 278 (98,9%) pretgripas vakcināciju saņēma pēc ģimenes ārsta izrakstītās receptes, 256 pacientiem receptes izrakstījuši citu specialitāšu ārsti: ginekologi, internisti, kardiologi, pneimonologi, neirologi, endokrinologi un citi.

Analizējot NVD datus par ģimenes ārstu praksēm, kas veikušas imunizāciju pret gripu, var secināt, ka vakcināciju pret gripu ar valsts kompensējamo pretgripas vakcīnu veikuši 1 170 ģimenes ārsti jeb aptuveni 87% no kopējā ģimenes ārstu skaita, no tiem:

- 48,5% (595) ģimenes ārstu veikuši ne vairāk kā 10 pretgripas vakcinācijas sezonas laikā, kopā vakcinējot 2 732 personas;
- 43,5% (534) ģimenes ārstu veikuši no 11 līdz 50 vakcinācijām sezonas laikā, kopā vakcinējot 11 890 personas un
- 8% (99) ģimenes ārstu veikuši vairāk kā 50 vakcinācijas, kopā vakcinējot 8912 personas.

Šie dati norāda uz ievērojamām atšķirībām ģimenes ārstu praktiskajā darbībā, veicot profilaktisko vakcināciju ar valsts kompensējamo pretgripas vakcīnu augsta riska grupu pacientiem – sezonas laikā vakcinēto personu skaits ģimenes ārstu praksēs svārstās no viena līdz

¹ <https://ecdc.europa.eu/sites/portal/files/documents/influenza-vaccination-2007%E2%80%932008-to-2014%E2%80%932015.pdf>

200 un pat vairāk pacientiem. Aptuveni 13 % ģimenes ārstu 2016.-2017. gada sezonā riska grupu vakcināciju pret gripu nav veikuši.

Katru sezonu gripas epidēmijas dēļ valsts cieš milzīgus zaudējumus. Relatīvi īsā laika periodā dzīvību zaudē vairāki desmiti iedzīvotāju, ārstniecības pakalpojumu izmaksas un ekonomiskie zaudējumi darba nespējas dēļ katru sezonu pārsniedz vairākus miljonus Euro². Lai mazinātu gripas sociāli ekonomisko slogu, valsts kompensē no 50 līdz 100% apmērā vakcīnas izdevumus vairāku riska grupu iedzīvotājiem. SPKC uzsver, ka ģimenes ārstam ir vislielākā loma vakcinācijas nodrošināšanā un aicina Jūs veicināt pretgripas vakcināciju kā galveno gripas profilakses pasākumu riska grupu iedzīvotājiem. Vēršam Jūsu uzmanību, ka Ministru kabineta 2000. gada 26. septembra noteikumu Nr. 330 "Vakcinācijas noteikumi" 27.3. apakšpunkts nosaka, ka, veicot vakcināciju, ārstniecības personas pienākums ir skaidrot pacientiem vakcinācijas nozīmi un, ja vakcinācija nav iekļauta vakcinācijas kalendārā, ieteikt personām, kuras pieder pie riska grupām, atbilstoši individuālajam riskam vai medicīniskajām indikācijām vakcinēties pret konkrētajām infekcijas slimībām, t. sk. pret gripu.

2017.-2018. gada gripas sezonas laikā ir pieejama trīsvērtīga un četrvērtīga gripas vakcīna. Sīkāk ar gripas vakcīnu sastāvu 2017.-2018. gada gripas sezonā Ziemeļu puslodei var iepazīties SPKC mājas lapā³. Ar pretgripas vakcīnu kompensāciju kārtību var iepazīties Nacionālā veselības dienesta mājas lapā, kā arī sadaļā "Kompensējamo zāļu saraksts", atverot dokumentu "Kompensējamo zāļu A un B saraksts" (no 2017. gada 1. novembra)⁴.

Katru sezonu SPKC vērš īpašu uzmanību uz ārstniecības personu vakcināciju pret gripu, jo tā ne tikai pasargā ārstniecības personas no gripas, bet arī samazina inficēšanās risku pacientiem un ir viens no svarīgiem motivējošiem faktoriem pacientu izvēlei par vakcināciju. SPKC piedāvā dažādus uzskates materiālus, t.sk. nozīmītes ārstniecības personām - "Esmu vakcinēts pret gripu!", kuras piespraūžot pie virsvalka (darba apģērba), ārstniecības persona apliecina, ka ir pasargāta līdz ar to pasargā no gripas arī savus pacientus. Šīs nozīmītes jau izmanto VSIA "Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca", VSIA "Bērnu klīniskā universitātes slimnīca", SIA "Rīgas Dzemdību nams" ārstniecības personas.

Uzskates materiālus - plakātus, bukletus un nozīmītes, var saņemt SPKC reģionālajās nodaļās, kuru kontakta informācija atrodama SPKC interneta vietnē, sadaļā – kontakti⁵.

Lūdzam izplatīt šo vēstuli Jūsu asociācijas biedriem.

Direktore

Nikiforova 67081594

raina.nikiforova@spkc.gov.lv

 I. Gavare

VĪZAS

Direktora vietniece attīstības un epidemioloģiskās drošības jautājumos		15.11.2017.	Ilona Liskova
Infekcijas slimību riska analīzes un profilakses departamenta direktors		15.11.2017.	Jurijs Perevoščikovs
Komunikācijas nodaļas vadītāja		15.11.2017.	Ilze Arāja
Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas vadītājas p.i.		15.11.2017.	Dace Viļuma

² SPKC Pārskats par saslimstību ar akūtām augšējo elpceļu infekcijām (AAEI) un gripu 2016.-2017. gada epidēmiskajā sezonā: https://www.spkc.gov.lv/upload/Datu%20bazes/gripa_2016_2017_sezona_1.pdf

³ https://spkc.gov.lv/upload/Infekcijas%20slim%C4%ABbas/Gripa/par_vakcinas_sastavu_20172018_spkc.pdf

⁴ <http://www.vmnvd.gov.lv/lv/kompensejamie-medikamenti/kompensejamo-zalu-saraksts>

⁵ <https://www.spkc.gov.lv/lv/kontakti/darbinieku-kontakti/>

“Par riska grupu iedzīvotāju vakcināciju pret gripu”

Adresātu saraksts

Profesionālās ārstu asociācijas

Nr. p.k.	Nosaukums, adrese	Adrese	e-pasta adrese
1.	Latvijas Ģimenes ārstu asociācija	Blaumaņa iela 5A-43, Rīga, LV-1011	birojs@lga.lv
2.	Latvijas Lauku Ģimenes ārstu asociācija	Bērzpils iela 14-16, Balvi, LV-4501	llga@lga.lv
3.	Latvijas Pediatru asociācija	Skolas iela 3, Rīga, LV-1010	latpedasoc@gmail.com
4.	Latvijas Bērnu infektologu biedrība	Vienības gatve 45, Rīga, LV-1004	ilze.grope@rsu.lv
5.	Latvijas Specializēto pediatru biedrība	Vienības gatve 45, Rīga, LV-1004	dacegardovska@inbox.lv

